

LUKAS

19:28-20:19

Jezus maakt Zich bekend als Koning en kondigt het oordeel over Jeruzalem en zijn leiders aan.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/lukas/19-28-20-19

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De intocht en Jezus als Messias	4 min	4
2	De Koning van Jeruzalem aangekondigd	2 min	7
3	De komst van Davids koninkrijk	3 min	8
4	Jezus als koning onder Romeins gezag	4 min	9
5	Waarom Pilatus Jezus niet vreesde	5 min	12
6	Het veulen en Jezus' verborgen netwerk	5 min	15
7	Jezus voorzegt Jeruzalems verwoesting	4 min	17
8	De betekenis van Jeruzalems ondergang	2 min	19
9	Jezus reinigt de tempel	3 min	20
10	Twee tempelreinigingen en uitbuiting	4 min	22
11	Jezus' ijver voor het huis van God	2 min	24
12	De vraag naar Jezus' bevoegdheid	4 min	25
13	De gelijkenis van de slechte pachters	3 min	28
14	Israël als Gods wijngaard	2 min	30

15	De pachters en hun verschuldigde oogst	2 min	31
16	De profeten en de verworpen Zoon	3 min	32
17	De wijngaard aan een nieuw volk gegeven	2 min	33
18	De verworpen steen als hoeksteen	2 min	35
19	Christus als verpletterende steen	2 min	36
	Om verder te lezen		37

1

De intocht en Jezus als Messias

Opnieuw zijn we maar tot een deel van een hoofdstuk gekomen. We zijn niet tot het einde gekomen, dus pakken we de draad weer op midden in Lukas 19, bijna precies halverwege het hoofdstuk, bij vers 28.

Hier hebben we de triomfantelijke intocht van Christus op Palmzondag. Dit markeert precies de laatste week, het begin van wat wij de lijdensweek noemen. Het woord ‘passion’, dat je waarschijnlijk hebt gehoord in verband met het lijden van Christus, is het Latijnse woord voor lijden. Omdat zoveel benamingen voor dingen in de geschiedenis van het Evangelie afkomstig zijn uit een tijd waarin de kerk Latijn sprak, zijn veel van deze woorden behouden gebleven. ‘Passion’ betekent in het Latijn lijden, en het duidt op de week waarin Jezus leed. Natuurlijk heeft Hij vóór die tijd veel geleden, maar dit is de week die eindigt met Zijn kruisiging.

Over de precieze dag van Zijn kruisiging bestaat verschil van mening. Sommigen plaatsen die op woensdag, sommigen op donderdag en sommigen op vrijdag. In elk geval weten we dat Hij uiterlijk zondagochtend was opgestaan, en dit is de zondag daarvoor. Precies één week voor de opstanding trekt Jezus Jeruzalem binnen op een manier die erop lijkt dat Hij Zichzelf voor het eerst openlijk bekendmaakt als de Messias.

Hij kondigt niet aan dat Hij de Messias is. Individuele mensen hadden Hem al wel zo herkend, zoals de blinde mannen die Hem Zoon van David noemden. Dat is een messiaanse titel. Veel mensen herkenden Hem niet als de Messias. Zelfs mensen die positief over Hem dachten, wisten het soms niet zo zeker. Vergeet niet dat sommigen dachten dat Hij Johannes de Doper was. Sommigen dachten dat Hij Elia was. Sommigen dachten dat Hij Jeremia of een van de profeten was. Dat hebben we eerder gezien.

Sommigen herkenden Hem wel als de Messias, maar Hij is er nooit openlijk voor uitgekomen door in het openbaar te zeggen: ‘Ik ben de Messias.’ In een persoonlijk gesprek met de vrouw bij de bron zei Hij wel dat Hij het was. En toen Petrus in besloten

kring tegen Hem zei:

Simon Petrus antwoordde en zei: U bent de Christus, de Zoon van de levende God.

MATTHEÛS 16:16

bevestigde Hij dat ook tegenover Zijn discipelen. Maar nu lijkt Hij Zichzelf, hoewel niet met woorden, door Zijn daden openlijk bekend te maken als de Messias. We lezen hier:

Nadat Jezus dit gezegd had, reisde Hij voor hen uit en ging naar Jeruzalem.

LUKAS 19:28

En het gebeurde, toen Hij dicht bij Bethfagé en Bethanië gekomen was, bij de berg die de Olijfberg heette, dat Hij twee van Zijn discipelen uitzond. Hij zei: Ga het dorp in dat voor u ligt, en als u daar binnenkomt, zult u een veulen vinden dat vastgebonden is, waarop geen mens ooit heeft gezeten. Maak het los en breng het hier. En als iemand u vraagt: Waarom maakt u dat los, dan zult u zo tot hem spreken: Omdat de Heere het nodig heeft. En zij die uitgezonden waren, gingen erheen en vonden het zoals Hij hun gezegd had. En toen zij het veulen losmaakten, zeiden de eigenaars ervan tegen hen: Waarom maakt u het veulen los? Zij nu zeiden: De Heere heeft het nodig. Zij brachten het vervolgens naar Jezus. En nadat zij hun kleren op het veulen geworpen hadden, zetten zij Jezus daarop. Toen Hij nu verder ging, spreidden zij hun kleren onder Hem uit op de weg. Toen Hij reeds dicht bij de helling van de Olijfberg was gekomen, begon de hele menigte van de discipelen zich te verblijden en God met luide stem te loven om alle machtige daden die zij gezien hadden. En zij zeiden: Gezegend is de Koning, Die daar komt in de Naam van de Heere. Vrede in de hemel en heerlijkheid in de hoogste hemelen. En sommigen van de Farizeeën uit de menigte zeiden tegen Hem: Meester, bestraf Uw discipelen. En Hij antwoordde hun en zei: Ik zeg u dat de stenen zouden roepen, als dezen zouden zwijgen.

LUKAS 19:29-40

2

De Koning van Jeruzalem aangekondigd

Dit is duidelijk een belangrijke dag, want Hij zei: ‘Deze mensen roepen uit dat Ik de Messias ben, en als zij het niet zouden doen, zouden de stenen het doen.’ Dat wil zeggen: God heeft bepaald dat Ik als de Messias bekendgemaakt word. Deze mensen vervullen dat doel, maar God zou iets anders doen als zij het niet deden, want dit is het moment waarop bekendgemaakt moet worden dat Ik de Messias ben.

Dit zichtbare teken, waarbij Hij de rol van de Messias vervulde, zou de Joden ongetwijfeld de gelegenheid geven om Hem bij Pilatus aan te klagen en te zeggen: ‘Deze Man beweert de Koning van de Joden te zijn.’ Jezus had nooit daadwerkelijk gezegd dat Hij de Koning van de Joden was. We weten echter dat Jezus hier een profetie van Zacharia vervulde. Zacharia 9:9 zegt:

Verheug u zeer, dochter van Sion! Juich, dochter van Jeruzalem! Zie, uw Koning zal tot u komen, rechtvaardig, en Hij is een Heiland, arm, en rijdend op een ezel, op een ezelsveulen, het jong van een ezelin.

ZACHARIA 9:9

Dit wordt vervuld doordat Jezus op dit veulen rijdt, dit jong van een ezelin. Christenen hebben dit altijd zo herkend, en ik denk dat de Joden het ook herkennen. Hij vervulde de aankondiging dat de Koning van Jeruzalem komt, de Koning van de Joden. Tegen Sion, of Jeruzalem, wordt in deze profetie gezegd dat het zich moet verheugen omdat zijn Koning komt. Door op deze manier op dit ezelsveulen te rijden, maakt Hij Zichzelf bekend als de Koning van Jeruzalem en daarmee als de Koning van de Joden.

Dit is de eerste keer en de eerste manier waarop Jezus openlijk de titel Koning van de Joden leek te aanvaarden. Als je naar de parallel hiervan in Markus hoofdstuk 11 kijkt, let dan op wat de mensen uitriepen toen Hij daar reed. In Markus wordt het iets anders en iets vollediger weergegeven dan in Lukas. In Markus 11:9 staat:

En zij die vooropliepen en zij die volgden, riepen: Hosanna!
Gezegend Hij Die komt in de Naam van de Heere!

MARKUS 11:9

3

De komst van Davids koninkrijk

Let op wat ze aankondigen. Dit is de komst van het koninkrijk van David. Dit verwijst naar de vervulling van de beloften die God aan David deed, namelijk dat iemand uit zijn nageslacht voor eeuwig op zijn troon zou zitten. Dit ging nu werkelijkheid worden. De mensen beseften dit.

Ik wijs hierop omdat er mensen zijn, de aanhangers van de bedelingenleer, die zeggen dat het koninkrijk van David niet gekomen is, maar pas gevestigd zal worden tijdens de regering in het duizendjarig rijk nadat Jezus terugkeert. Ze zeggen dat Jezus van plan was het koninkrijk van David te brengen en die beloften te vervullen, maar dat de Joden Hem in die rol verwierpen en dat het door hun verwerping werd uitgesteld.

Niettemin verkondigen deze mensen dat het koninkrijk van David op dit moment komt. De tegenwoordige tijd wordt gebruikt wanneer er staat:

Gezegend het Koninkrijk van onze vader David, dat komt in de
Naam van de Heere! Hosanna in de hoogste hemelen!

MARKUS 11:10

Het koninkrijk van David komt nu, in de Naam van de Heere, in de persoon van de Koning van de Joden, uit het nageslacht van David. De mensen die dit uitroepen, erkennen dat dit de vervulling is van de beloften die God aan David deed, namelijk dat zijn nageslacht zijn koninkrijk zou vestigen.

Nu zou iemand kunnen aanvoeren dat deze mensen zich vergisten. Ze zouden niet hebben beseft dat het koninkrijk van David in werkelijkheid niet op dit moment gevestigd zou worden. Het probleem met die suggestie is dat Jezus zei:

En Hij antwoordde hun en zei: Ik zeg u dat de stenen zouden roepen, als dezen zouden zwijgen.

LUKAS 19:40

Hij zegt ongetwijfeld dat God Zelf ervoor zou zorgen dat deze verkondiging plaatsvond als deze mensen zwegen. Er zou een wonder voor nodig zijn om de rotsen het te laten uitroepen, maar God zou dat wonder doen.

Met andere woorden, God is vastbesloten dat deze aankondiging wordt gedaan. Welke aankondiging? Dat het koninkrijk van David op dit moment door Christus wordt gevestigd. Dat de beloften aan David in feite worden vervuld in de dood, opstanding en hemelvaart van Christus.

En zo zien we in het boek Handelingen, wanneer Petrus op de dag van Pinksteren predikt, dat hij zegt dat God de belofte die Hij aan David deed heeft vervuld door Jezus uit de dood op te wekken. Paulus zegt hetzelfde in Handelingen 13, wanneer hij in de synagoge van Pisidisch Antiochië predikt. Hij zegt dat de beloften die God aan David deed, zijn vervuld doordat God Christus uit de dood heeft opgewekt. Het koninkrijk van David, hersteld in het nageslacht van David, de Messias, komt dus op dit punt in het verhaal. En het is niet alleen de mening van de mensen. Het is de mening van de rotsen zelf, die het zouden verkondigen als de mensen het niet deden.

4

Jezus als koning onder Romeins gezag

Voordat we hiermee verdergaan, wil ik een paar dingen zeggen. Ten eerste verkondigde Jezus duidelijk dat Hij de Koning van de Joden was. Dit is precies het soort zaak dat de Romeinen verontrustend zouden vinden. Vóór Jezus waren er andere Joden geweest die zichzelf inderdaad tot de Messias hadden uitgeroepen. Ze waren

revoluties tegen Rome begonnen en waren neergeslagen. Ze waren door het Romeinse gezag verpletterd. Vrijwel iedereen die vóór die tijd beweerde de Messias te zijn, werd in een oorlog gedood of door de Romeinen gekruisigd.

De Romeinen waren de heersers over de Joden. Ze vonden het niet prettig dat er onder de Joden zulke volksbewegingen ontstonden rond Joodse leiders die beweerden de werkelijke heersers te zijn, ten koste van de Romeinen. Nu was er in Jeruzalem een man die Pontius Pilatus heette. Hij was de Romeinse procurator van het gebied. Een demonstratie zoals die waarover we hier lezen, kon hem nauwelijks zijn ontgaan.

De Romeinen waren altijd op hun hoede voor zulke mensen die ten onrechte beweerden de Messias te zijn. Ze waren gevaarlijk, vooral wanneer een hele menigte hen volgde en uitriep: „Dit is het. Dit is de komst van ons koninkrijk. Onze Messias is hier.”

Zelfs als Pilatus het geroep vanuit het raam van zijn huis niet kon horen, had hij beslist overal in het gebied soldaten gestationeerd, en die zouden dit soort dingen aan hem melden. We lezen niet dat dit gebeurde, maar het kan haast niet anders of het is gebeurd. Pilatus moet haast wel belangstelling hebben gehad voor deze specifieke gebeurtenis. En toch werden er geen soldaten op afgestuurd.

De Joden die kritiek op Jezus hadden, zeiden tegen Jezus dat Hij Zijn discipelen moest bestraffen. Ze waren beslist bang dat zo'n luid geroep de Romeinen woedend zou maken. „Snel, Jezus, zeg dat ze stil moeten zijn.” Waarom? Omdat de Romeinen ongetwijfeld werkelijk ontstemd zouden raken door dit vertoon.

Het interessante is dat de Romeinen er niet erg ontstemd over leken te zijn. Ze reageerden er zelfs niet op. En later, slechts enkele dagen later, toen Jezus voor Pilatus terechtstond, zeiden Zijn aanklagers:

En zij begonnen Hem te beschuldigen en zeiden: Wij hebben ontdekt dat Deze het volk afvallig maakt, en dat Hij verbiedt belasting te betalen aan de keizer en dat Hij van Zichzelf zegt dat Hij Christus, de Koning, is.

LUKAS 23:2

Pilatus vroeg:

Bent u nu wel of niet de koning van de Joden?

En Jezus zei:

Jezus antwoordde: Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld. Als Mijn Koninkrijk van deze wereld was, zouden Mijn dienaars gestreden hebben, opdat Ik niet aan de Joden overgeleverd zou worden, maar nu is Mijn Koninkrijk niet van hier.

JOHANNES 18:36

Pilatus zei:

Pilatus zei tegen Hem: Wat is waarheid? En nadat hij dat gezegd had, ging hij opnieuw naar buiten naar de Joden, en zei tegen hen: Ik vind geen schuld in Hem.

JOHANNES 18:38

Dat Pilatus geen enkele schuld kon vinden bij een Jood is op zichzelf al opmerkelijk genoeg, want Pilatus haatte de Joden en zij haatten hem. En Jezus, Die duidelijk als de Koning van de Joden werd toegejuicht, zou in het bijzonder als een bedreiging zijn beschouwd. Toch leek Pilatus zich niet bedreigd te voelen. Hij was bereid Hem vrij te spreken van alles waarvan Hij werd beschuldigd en Hem te laten gaan.

Achteraf wordt dat zelfs gezegd in de preek van Petrus, wanneer Petrus in de eerste hoofdstukken van Handelingen in Jeruzalem predikt:

De God van Abraham, Izak en Jakob, de God van onze vaders, heeft Zijn Kind Jezus verheerlijkt, Die u hebt overgeleverd. U hebt Hem verloochend vóór Pilatus, toen die oordeelde dat men Hem zou loslaten.

HANDELINGEN 3:13

5

Waarom Pilatus Jezus niet vreesde

Waarom maakte Pilatus zich geen zorgen? Waarom maakten de Romeinen zich hier geen zorgen? We kunnen alleen maar aannemen dat ze Jezus al hadden onderzocht. Jezus was al enige tijd een opvallend verschijnsel in die streek, en de Romeinen zullen Hem zeker hebben onderzocht.

We weten bijvoorbeeld dat het Evangelie van Johannes, hoofdstuk 7, ons vertelt dat de overpriesters soldaten eropuit stuurden om Jezus te arresteren. Ze gingen op weg en hoorden Jezus kennelijk prediken, en ze kwamen zonder Hem terug. Ze zeiden:

De dienaars antwoordden: Nooit heeft een mens zo gesproken als deze Mens.

JOHANNES 7:46

De machthebbers hadden Christus dus al enigszins onderzocht. Maar ze hadden Hem gehoord en vonden kennelijk helemaal niet dat Hij een politieke bedreiging vormde.

Het is heel goed mogelijk dat er soldaten of Romeinse collaborateurs binnen gehoorsafstand waren toen aan Jezus werd gevraagd of men belasting aan Rome moest betalen. Een tegenstander van Rome zou zeggen: „Nee, we moeten geen belasting aan Rome betalen. God is onze Koning, niet Rome.” Maar Jezus zei:

En Hij zei tegen hen: Van wie is deze afbeelding en het opschrift? Zij zeiden tegen Hem: Van de keizer. Toen zei Hij tegen hen: Geef dan aan de keizer wat van de keizer is, en aan God wat van God is.

MATTHEÛS 22:20-21

Jezus leek er dus voorstander van te zijn dat de Romeinen hun belastinggeld kregen. Dat is niet iets wat politieke messiaspretendenten ooit zouden hebben gedaan.

We weten niet hoeveel Pilatus over Jezus wist, maar hij moet genoeg hebben geweten om te beseffen dat Jezus, ondanks al dat spreken over koningschap en een koninkrijk enzovoort, eigenlijk niet zo'n grote bedreiging voor de Romeinen vormde. Ik neem aan dat dit kwam doordat Pilatus al een dossier over Jezus had. In de paar jaar waarin Jezus in het openbaar optrad, was Hij waarschijnlijk de meest in het oog springende persoon die de Romeinen als een messiaspretendent hadden kunnen beschouwen. Toch is het verbazingwekkend hoe weinig zorgen ze zich maakten. Zelfs toen de Joden Jezus bij de Romeinen brachten, bleef Pilatus onbezorgd en was hij er meer in geïnteresseerd Jezus te laten gaan.

Daar waren natuurlijk redenen voor. Jezus had beslist indruk op hem gemaakt, maar waarschijnlijk wist hij ook dat Jezus niet geïnteresseerd was in een politieke revolutie. In hoofdstuk 13 van Lukas brachten mensen Jezus het bericht dat Pilatus zelf Galileeërs in de tempel had afgeslacht. Dit was een gelegenheid waarop Jezus had kunnen zeggen: „Laten we in opstand komen en die tiran omverwerpen.” In plaats daarvan zei Hij:

Ik zeg u: Nee, maar als u zich niet bekeert, zult u allen evenzo omkomen.

LUKAS 13:3

Proberen Jezus bij de politiek te betrekken was als proberen nat aanmaakhout aan te steken. Ze konden Hem er helemaal niet toe brengen politieke uitspraken te doen.

Jezus' optreden werd gekenmerkt door het vermijden van geweld en het vermijden van het aanwakkeren van een opstand tegen Rome. Een demonstratie als deze kan de Romeinen enigszins ongemakkelijk hebben gemaakt, en ik neem aan dat ze haar waarschijnlijk in de gaten hielden. Maar ze zagen dat Jezus deze gelegenheid niet aangreep om gewapende Joden tegen het huis van Pilatus aan te voeren. Dit was een gelegenheid waarop Jezus een enorme hoeveelheid steun onder het volk had, die Hij had kunnen uitbuiten.

Maar die had Hij eerder ook al, in Johannes hoofdstuk 6, toen Hij de vijfduizend te eten gaf. Johannes 6:15 zegt:

Omdat Jezus nu wist dat zij zouden komen en Hem met geweld mee zouden nemen om Hem koning te maken, trok Hij Zich opnieuw terug op de berg, Hij Zelf alleen.

JOHANNES 6:15

Op dat moment stonden duizenden mensen klaar om Hem als Koning toe te juichen, Hem met geweld mee te nemen naar Jeruzalem en ongetwijfeld de Romeinen te verdrijven. Hij deed het niet. Hij wilde het niet doen.

Pilatus had dit soort dingen ongetwijfeld opgemerkt. Dus toen de Joden Jezus ervan beschuldigden dat Hij de Koning van de Joden was, was Pilatus er niet zo zeker van dat Jezus de ambities had waarvan zij Hem beschuldigden. In elk geval niet het soort ambities dat een bedreiging voor Rome vormde. We kunnen zien dat dit niet zo was, want dit was het moment waarop Jezus had kunnen zeggen: „Ik heb al deze steun onder het volk. Laten we ervoor gaan. Jaag Pilatus en de slechteriken weg.” In plaats daarvan deed Hij dat niet.

Een van de andere Evangeliën zegt zelfs:

En Jezus kwam Jeruzalem binnen en ging de tempel in; en nadat Hij alles rondom bekeken had en toen het al avond was, ging Hij met de twaalf de stad uit naar Bethanië.

MARKUS 11:11

Hij greep niet aan wat er onder het volk gebeurde en buitte het ook niet zo uit dat het voor de Romeinen een probleem zou vormen.

In dit verslag zien we Hem echter wel huilen over Jeruzalem. Vers 41 zegt:

En toen Hij dichtbij kwam en de stad zag, weende Hij over haar.

LUKAS 19:41

6

Het veulen en Jezus' verborgen netwerk

Voordat ik dat bespreek, is er nog één klein punt. Met betrekking tot het vorige verslag voorspelde Jezus dat Zijn discipelen het veulen zouden vinden, dat iemand hun zou vragen wat ze deden en dat ze dan zouden zeggen:

En als iemand u vraagt: Waarom maakt u dat los, dan zult u zo tot hem spreken: Omdat de Heere het nodig heeft.

LUKAS 19:31

En alles zou goed gaan. Vervolgens gebeurde het precies zo. Veel mensen denken dat dit opnieuw een voorbeeld is van een wonder van Jezus: Hij profeteerde dat dit zou gebeuren. De Bijbel geeft in de beschrijving van deze gebeurtenis niet aan dat dit wonderbaarlijk was. Hij laat in elk geval de mogelijkheid open dat Jezus deze afspraken vooraf met de eigenaar van de ezel had gemaakt.

Hij kan tegen de eigenaar gezegd hebben dat Hij later die dag een paar mannen zou sturen die zijn ezel zouden meenemen. Als de eigenaar zich afvroeg of zij die mannen waren, moest hij hun vragen wat ze deden. Dan zouden ze zeggen: 'De Heere heeft het nodig.'

Met andere woorden, de eigenaar van de ezel kan heel goed een van Jezus' sympathisanten zijn geweest, met wie Hij deze afspraken had gemaakt zonder dat de discipelen ervan wisten. Dat is heel goed mogelijk.

We weten het niet. We hoeven niet aan te nemen dat dit een geval was waarin Jezus bovennatuurlijk wist dat dit zou gebeuren. De eigenaar stond blijkbaar sowieso welwillend tegenover Christus, want de uitspraak:

De Heer heeft hem nodig.

zonder enige verdere uitleg over Wie de Heere is, werd onmiddellijk door de eigenaar van de ezel begrepen. Hij zei: 'O, goed.'

Mijn aanname is dat dit niet een van de wonderen van Jezus is. Er zijn beslist heel veel wonderen van Jezus. Dit wordt door Lukas, of door wie dan ook in de Bijbel, niet voorgesteld als een van de wonderen. Het kan ons veeleer vertellen dat Jezus veel meer aanhangers had, een soort ondergrondse aanhangers, dan zelfs Zijn eigen discipelen wisten. Hij had natuurlijk mensen die Hem openlijk volgden en Hem hun Heere noemden. Dat waren de discipelen die iedereen met Hem in verband bracht. Maar er waren ook anderen die niet bij hen hoorden, zoals de eigenaar van deze ezel, die minder algemeen bekend waren.

Zelfs de discipelen kenden hem misschien niet. Anders had Hij kunnen zeggen: 'Ga gewoon naar het huis van Jo. Mijn vriend Jo heeft een ezel.' Hij zei alleen: 'Ga. Jullie zullen deze ezel vinden. Sommige mensen zullen jullie vragen stellen.' De indruk is dat de discipelen de mensen die de ezel hadden niet kenden. Maar de mensen die de ezel hadden, kenden Jezus blijkbaar wel.

Zo stuurde Jezus later, toen Hij voorbereidingen trof voor het Avondmaal in de bovenzaal, ook twee discipelen op pad, Petrus en Johannes, geloof ik, in dat geval. Ze moesten naar een plaats waar ze iemand zouden zien die een waterkruik op zijn hoofd droeg. Ze moesten hem volgen, daar het huis binnengaan en tegen de eigenaar van het huis zeggen:

En u zult tegen de heer des huizes zeggen: De Meester zegt u: Waar is de eetzaal waar Ik het Pascha met Mijn discipelen eten zal?

LUKAS 22:11

Het lijkt duidelijk dat de discipelen de eigenaar van dit huis niet kenden, want Hij zei niet wie het was. Hij had gewoon kunnen zeggen: 'Ga naar het huis van die-en-die, en daar gaan we eten.'

In plaats daarvan waren er mensen die al een plaats voor Jezus aan het klaarmaken waren, maar de discipelen wisten niet wie die mensen waren. Ze moesten daarachter komen door iemand te volgen die een kruik op zijn hoofd droeg, enzovoort. Dat wil zeggen dat Jezus een aantal van deze afspraken met bepaalde sympathisanten had gemaakt: 'Ik ga jullie ezel lenen. Ik heb een plaats nodig waar Mijn discipelen kunnen

eten.’ De discipelen kenden deze mensen niet en Jezus moest daarom al dat gedoe met geheime herkenningstekens zoals bij geheime agenten gebruiken. Van deze mensen was niet algemeen bekend dat ze volgelingen van Jezus waren. Het was gevaarlijk om openlijk een volgeling van Jezus te zijn, en Jezus verlangde niet van hen allemaal dat ze op dit specifieke moment uit hun schuilplaats tevoorschijn kwamen.

Dus die hele zaak met de ezel en het geheime herkenningsteken is niet noodzakelijk helemaal een wonderbaarlijke voorspelling. Het is misschien zelfs interessanter om te bedenken dat Jezus een netwerk op een ander niveau had, waarvan Zijn discipelen niet volledig op de hoogte waren. Jezus onderhield contacten met veel meer mensen dan de discipelen zelf kenden.

7

Jezus voorzegt Jeruzalems verwoesting

Nu vers 41. Toen Hij dichterbij kwam, zag Hij de stad en hilde over haar. Hij zei — dit is de stad Jeruzalem:

En toen Hij dichtbij kwam en de stad zag, weende Hij over haar. Hij zei: Och, dat u ook nog op deze uw dag zou onderkennen wat tot uw vrede dient! Nu echter is het verborgen voor uw ogen. Want er zullen dagen over u komen dat uw vijanden een wal rondom u zullen opwerpen, u zullen omsingelen en u van alle kanten in het nauw zullen brengen. En zij zullen u met de grond gelijkmaken en uw kinderen in u verpletteren. Ook zullen zij in u geen steen op de andere steen laten, omdat u het tijdstip waarop er naar u omgezien werd, niet hebt onderkend.

LUKAS 19:41-44

Er bestaat geen twijfel over wat Hij hier voorspelt. Jullie vijanden zullen komen, jullie omsingelen en jullie vernietigen, en ze zullen geen steen op de andere laten. Dit is duidelijk een verwijzing naar wat de Romeinen in het jaar 70 na Christus zouden doen,

toen ze Jeruzalem belegerden en verwoestten.

Het interessante is dat Hij hier over de stad zelf zegt dat geen steen op de andere zou blijven staan. Later, in hoofdstuk 21, doet Hij echter een afzonderlijke voorspelling over de tempel: geen steen van de tempel zou op de andere blijven staan. Zowel de stad als de tempel zouden helemaal tot op de grond worden verwoest. De twee voorspellingen zijn verschillend, maar houden duidelijk verband met elkaar. Het gaat om dezelfde gebeurtenis, maar zowel de stad als de tempel zouden in puin worden gelegd.

Jezus zei dat dit vermeden had kunnen worden. Hij zei:

Dit gaat met je gebeuren omdat je niet hebt beseft dat dit het moment was waarop God naar je omzag.

Als jullie hadden ingezien wat voor tijd dit was en daar op de juiste manier op hadden gereageerd, zou dit allemaal niet nodig zijn. Het is zo onnodig. Jullie en jullie kinderen zullen worden vernietigd, volkomen vernietigd, volledig weggevaagd. Het betekent het einde van jullie staatsbestel. Het betekent het einde van jullie godsdienstige stelsel. Het betekent voor jullie het einde van alles. Dit alles was zo onnodig, omdat jullie de tijd van jullie bezoeking niet herkenden, terwijl Ik jullie alle gelegenheid gaf om die te herkennen.

Hij zei aan het begin:

Had je maar geweten wat je vrede zou brengen.

Dat wil zeggen: jullie hadden werkelijk vrede kunnen hebben. Er waren dingen die jullie vrede zouden hebben gebracht in plaats van deze ramp, maar jullie kenden die niet, en nu zijn ze voor jullie ogen verborgen. Het is interessant dat Hij zegt:

Maar nu is dat voor je verborgen.

Dat waren ze daarvoor niet. Ze waren hun daarvoor geopenbaard. Jezus trad openlijk naar buiten voordat hun ogen verblind werden, en vertelde hun:

en Hij zei: De tijd is vervuld en het Koninkrijk van God is nabijgekomen; bekeer u en geloof het Evangelie.

MARKUS 1:15

Ze hadden erop kunnen reageren. Sommigen deden dat, maar de meesten niet. Maar nu ze zichzelf verblind hebben, zijn hun ogen verduisterd. Ze zijn onder een gerechtelijke verblinding gekomen, en nu kan er niets anders meer gebeuren dan dat deze verwoesting over hen komt. En wat was dat tragisch. De gedachte eraan deed Jezus huilen. Jezus kon Zich waarschijnlijk, zoals maar heel weinig mensen dat kunnen, precies voorstellen wat er zou gebeuren. Hij gaat niet in detail, maar Hij maakt het heel duidelijk. Er komt een verschrikkelijk oordeel over hen, omdat ze Hem en Zijn Koninkrijk niet hadden herkend.

8

De betekenis van Jeruzalems ondergang

Het is dus heel duidelijk dat dit Jezus' uitleg is van een historische gebeurtenis die later plaatsvond, maar niet opgetekend staat. Er is namelijk nergens in de Bijbel een verslag van de daadwerkelijke verwoesting van Jeruzalem. De reden daarvoor is dat alle historische verslagen die in de Bijbel zijn opgenomen, vóór die gebeurtenis geschreven zijn. Hoewel ze erop vooruitliepen, heeft blijkbaar geen van de schrijvers het zien gebeuren om het als geschiedenis vast te leggen. Of we hebben er in ieder geval geen verslag van.

Daarom is de verwoesting van Jeruzalem, zouden we kunnen zeggen, een buitenbijbelse historische gebeurtenis. We zouden haar kunnen zien als de verwoesting van Troje door de Grieken, of als de val van een ander rijk dat in de loop van de geschiedenis ten val kwam, maar niet in de Schrift wordt genoemd of

beschreven. Dit is echter niet zomaar te vergelijken met de val van een andere grote stad. Hoewel dit buiten het blikveld van de historische verslagen in de Schrift plaatsvindt, wordt het voor ons voorzeggd en uitgelegd.

Dus wanneer we kijken naar het feit dat de Romeinen Jeruzalem verwoestten, weten we dat dit niet alleen duidelijk was voorzeggd, maar ook was uitgelegd. De betekenis ervan is dat dit hun overkwam omdat ze Christus verwierpen. Ze hadden de gelegenheid om Zijn Koninkrijk binnen te gaan en kozen ervoor dat niet te doen. Daarom is deze verwoesting van het hele stelsel de straf die over hen komt wegens hun verwerping van Christus.

En wat daar natuurlijk op gevolgd is, is de verstrooiing van de Joden over de hele wereld. Overal ter wereld hebben ze in onzekerheid geleefd. Ze zijn door mensen gestraft. Ik zeg niet dat God hen strafte. Hij heeft hen alleen niet meer beschermd. Ze zijn verdreven naar landen waar mensen hun vijandig gezind zijn, en ze zijn vervolgd, enzovoort. Dit alles is over hen gekomen vanwege dit ene: ze kenden de tijd van hun bezoeking niet, terwijl ze die wel hadden kunnen kennen.

9

Jezus reinigt de tempel

En toen Hij de tempel was binnengegaan, begon Hij hen die daarin verkochten en kochten, eruit te drijven. Hij zei tegen hen: Er staat geschreven: Mijn huis zal een huis van gebed zijn, maar u hebt er een rovershol van gemaakt. En Hij gaf dagelijks onderwijs in de tempel, en de overpriesters en de schriftgeleerden en ook de leiders van het volk probeerden Hem om te brengen. En zij vonden niets wat zij zouden kunnen doen, want heel het volk hing Hem aan terwijl het naar Hem luisterde.

LUKAS 19:45-48

Jezus was te populair om Hem daadwerkelijk te arresteren zonder zelf in de problemen te komen en een oproer te veroorzaken. Daarom huurden ze uiteindelijk Judas in om hun als ingewijde te vertellen waar Jezus Zich ophield wanneer Hij niet in het openbaar was. Ze wilden Hem gevangennemen wanneer Hij Zich ergens verborgen hield, wanneer Hij niet in het openbaar was, zodat ze konden voorkomen dat er onder de menigte enorme opschudding ontstond.

Hier dreef Hij de geldwisselaars de tempel uit. Dit is in feite de tweede keer dat Hij dat deed. Alle evangeliën vermelden dat Jezus de geldwisselaars de tempel uit dreef. Het verschil is dat Johannes zo'n gebeurtenis aan het begin van Jezus' bediening plaatst, terwijl de synoptische evangeliën haar aan het einde plaatsen. Men heeft gedacht dat Johannes en de synoptische evangeliën elkaar hier tegenspreken, omdat Johannes niet vermeldt dat Jezus de geldwisselaars aan het einde van Zijn bediening verdreef, maar alleen aan het begin. En de synoptische evangeliën vermelden niet dat dit aan het begin gebeurde, maar alleen aan het einde.

Daarom zegt men dat Johannes het niet eens is met de synoptische evangeliën. Hij denkt dat het aan het begin van Jezus' bediening gebeurde, terwijl de synoptische evangeliën denken dat het aan het einde was. Dat is uiteraard één manier waarop je het zou kunnen begrijpen, maar het is niet de redelijkste. De redelijkste uitleg is dat Jezus het twee keer deed. Johannes vermeldt, zoals hij gewoonlijk doet, de dingen die in de synoptische evangeliën zijn weggelaten en herhaalt niet wat daarin wel is opgenomen.

Er is maar heel zelden overlap tussen de stof in Johannes en die in de synoptische evangeliën. Afgezien van de lijdensweek en de opstanding is er tussen Johannes en de synoptische evangeliën geen enkele overlap, behalve de voeding van de vijfduizend. Al het overige komt alleen bij Johannes voor. Omdat het dus niet in de synoptische evangeliën staat, vult hij aan wat zij hebben weggelaten. Johannes wist, en waarschijnlijk wisten de schrijvers van de synoptische evangeliën het ook, dat Jezus de tempel twee keer reinigde. Maar veel dingen die Jezus deed, worden niet in het verslag genoemd. De synoptische evangeliën vermelden dus alleen de tweede keer. Johannes vult aan wat anders zou ontbreken en verwijst naar de eerste keer.

10

Twee tempelreinigingen en uitbuiting

Jezus zei beide keren niet precies hetzelfde. In het Evangelie van Johannes, hoofdstuk 2, ging Jezus aan het begin van Zijn bediening de tempel binnen. Er staat dat Hij in vers 16 zei:

En Hij zei tegen hen die de duiven verkochten: Neem deze dingen van hier weg, maak niet het huis van Mijn Vader tot een huis van koophandel.

JOHANNES 2:16

Hij noemde de tempel dus het huis van Zijn Vader en zei dat ze er geen huis van koophandel van moesten maken. Dat betekent eenvoudig dat ze er geen plaats van moesten maken waar dingen werden verkocht. In dit geval beschuldigt Hij hen niet van iets misdadigs. Ze doen alleen iets wat misschien geoorloofd is, maar niet op die plek. Dit is niet de juiste plaats om dingen te verkopen. Dit is een plaats om God te aanbidden. Het is het huis van Mijn Vader. Ik ben Zijn Zoon. Ik heb het recht om mensen weg te jagen wanneer ze in het huis van Mijn Vader dingen doen die daar niet thuishoren.

Maar bij de tweede gebeurtenis, die in de synoptische evangeliën is opgetekend, zegt Jezus in Lukas 19:46:

Er staat geschreven: mijn huis is een huis van gebed.

Dit citaat komt uit Jesaja 56:7. Maar dan zegt Hij:

Maar jullie hebben er een rovershol van gemaakt.

Daarmee citeert Hij een ander vers, Jeremia 7:11. Jezus citeert dus twee verzen uit de profeten, uit Jesaja en Jeremia:

hen zal Ik ook brengen naar Mijn heilige berg, en Ik zal hen verblijden in Mijn huis van gebed. Hun brandoffers en hun slachtoffers zullen welgevallig zijn op Mijn altaar. Want Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden voor alle volken.

JESAJA 56:7

Dat is het eerste citaat. Dan:

Is dan dit huis waarover Mijn Naam is uitgeroepen, in uw ogen een rovershol? Ook Ik, zie, Ik heb het gezien, spreekt de HEERE.

JEREMIA 7:11

Door hen dieven te noemen, beschuldigt Hij hen van meer dan wanneer Hij alleen maar zou zeggen: Jullie zijn kooplieden. Maak van het huis van Mijn Vader geen huis van koophandel. Hij zegt:

Jullie hebben er een rovershol van gemaakt.

Het zijn niet alleen kooplieden, maar mensen die anderen uitbuiten en beroven.

Dit kwam ongetwijfeld doordat de geldwisselaars in de tempel vreemde valuta omwisselden voor tempelgeld. Wanneer mensen offers kwamen brengen, reisden ze vaak zonder dieren. Het was immers veel gemakkelijker om vanuit alle delen van het Romeinse Rijk naar Jeruzalem te reizen zonder schapen en andere dieren mee te nemen. Daarom kochten ze dieren zodra ze in Jeruzalem aankwamen. Maar de tempel verkocht alleen dieren voor tempelgeld. Dat betekende dat mensen die uit Rome, Griekenland, Klein-Azië, Egypte of welke andere plaats dan ook kwamen, hun eigen plaatselijke geld hadden. Ze konden in de tempel geen dieren kopen voordat ze naar deze geldwisselaars waren gegaan. Net zoals je tegenwoordig, wanneer je van het ene land naar het andere gaat, naar een bank of geldwisselaar gaat die je de plaatselijke valuta geeft.

De wisselkoers werd echter vrijwel geheel bepaald door degenen in de tempel die het geld wisselden. Mensen konden niet besluiten om geen geld te wisselen, want ze moesten offers brengen. Dat werd van hen verlangd. Ze moesten God op deze manier aanbidden en konden niet anders dan betalen wat de geldwisselaars vroegen. De geldwisselaars maakten daar misbruik van. Ze zetten de mensen af. Ze rekenden bij het wisselen veel meer dan ze hadden mogen rekenen, en Jezus noemde dat diefstal.

11

Jezus' ijver voor het huis van God

Daarom jaagt Hij hen weg. Sommige mensen vinden het niet bij Jezus passen of vinden het Jezus onwaardig dat Hij hen wegjaagt. Hij hoort immers heel zachtmoedig en nederig te zijn, en deze uiting van boosheid zou op de een of andere manier niet bij Hem passen. In het Evangelie van Johannes staat echter dat de discipelen, toen Hij dit deed, aan een Schriftwoord dachten dat hierin blijkbaar werd vervuld, of waarvan dit op zijn minst een uiting was. Johannes 2:17 zegt:

En Zijn discipelen herinnerden zich dat er geschreven is: De ijver voor Uw huis heeft mij verslonden.

JOHANNES 2:17

Dat is een citaat uit Psalm 69:9.

Ze zagen dat Jezus werd verteerd door ijver voor Gods huis. Dit was ijver voor God. Dit was geen boosheid om iets wat iemand Hem had aangedaan. Het ging om iets wat zij Zijn Vader en het volk van Zijn Vader aandeden. De ontheiliging van het huis van Zijn Vader maakte Hem boos.

Er wordt ons niet verteld dat Hij mensen sloeg. Hij maakte wel een zweep, maar deze zweep werd gebruikt om dieren weg te jagen. Nergens lezen we dat Jezus er een mens mee sloeg. Hij joeg de dieren weg, waardoor er een stormloop uit de tempel ontstond. De eigenaars zouden hun dieren natuurlijk niet laten ontsnappen, dus gingen ze

erachteraan. Ook gooide Hij hun geldtafels om, en hun geld rolde de trappen af en de tempel uit. Natuurlijk gingen de mensen het ophalen. Hij hoefde de mensen niet te slaan.

want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn.

MATTHEÛS 6:21

Hij joeg hun schatten de tempel uit, en zij gingen met hun schatten mee.

12

De vraag naar Jezus' bevoegdheid

Hoofdstuk 20 zegt:

Het gebeurde op een van die dagen, toen Hij in de tempel het volk onderwees en het Evangelie verkondigde, dat de overpriesters en de schriftgeleerden met de oudsten daarbij kwamen staan. En zij zeiden tegen Hem: Zeg ons met welke bevoegdheid U deze dingen doet, of wie het is die U deze bevoegdheid heeft gegeven.

LUKAS 20:1-2

Hij kwam tenslotte de tempel binnen, die onder het beheer van de overpriesters stond, en Hij was niet een van hen. Het was ook een plaats voor het publiek. Het was een openbaar toegankelijk gebouw. Waarom deed Hij dan alsof de tempel van Hem was,

alsof Hij kon bepalen of mensen daar geld mochten wisselen of dieren mochten verkopen? Wie beweerde Hij te zijn? Wie had Hem het gezag gegeven om zoiets te doen?

En Hij antwoordde en zei tegen hen: Ik zal u ook één vraag stellen. Zeg Mij eens: De doop van Johannes, was die uit de hemel of uit de mensen? Zij nu overlegden onder elkaar en zeiden: Als wij zeggen: Uit de hemel, dan zal Hij zeggen: Waarom hebt u hem dan niet geloofd? Maar als wij zeggen: Uit de mensen, dan zal heel het volk ons stenigen, want het is ervan overtuigd dat Johannes een profeet was.

LUKAS 20:3-6

Dus waarschijnlijk geloofden ze niet dat het van God kwam. Ze legden zich eigenlijk niet vast op het ene of het andere antwoord. Misschien hadden ze er niet veel over nagedacht. Maar ze wisten dat het niet goed zou vallen bij de menigten als ze zeiden dat Johannes zijn gezag alleen van mensen had, want die dachten daar anders over. Daarom durfden ze dat niet openlijk te zeggen. Maar ze konden ook niet zeggen dat Johannes zijn gezag van God had, want dan zou Jezus zeggen:

Waarom geloofden jullie hem dan niet?

Johannes zei onder meer dat Jezus het Lam van God is, dat de zonde van de wereld wegneemt, en dat Hij de Bruidegom is Die komt om de bruid tot Zich te nemen. Johannes de Doper beleet beslist dat Christus de Zoon van God was. In Johannes hoofdstuk 1 zei hij:

En ik heb gezien en getuigd dat Híj de Zoon van God is.

JOHANNES 1:34

Als ze geloofden dat de boodschap van Johannes uit de hemel kwam, moesten ze Jezus geloven, omdat Johannes dat had gezegd. Johannes zei dat Hij de Zoon van God was. 'Jullie willen weten met welk gezag Ik dit doe? Ik zeg dat dit het huis van Mijn Vader is.

Ik beweer de Zoon van God te zijn. Met welk gezag zeg Ik dit? Wel, wat denken jullie van Johannes?’

Als ze zeiden: ‘Johannes sprak namens God,’ dan zou Hij moeten zeggen: ‘Daar heb je het. Johannes zei dat Ik de Zoon van God ben. Als hij namens God sprak, ben Ik dat dan niet? Is dat niet Mijn bevoegdheid om dit hier te doen?’ Dat wilden ze niet zeggen, maar het andere wilden ze evenmin zeggen. Daarom antwoordden ze dat ze niet wisten waar het vandaan kwam.

Jezus zei tegen hen:

Daarop zei Jezus tegen hen: Dan zeg Ik u ook niet met welke bevoegdheid Ik deze dingen doe.

LUKAS 20:8

Met andere woorden: ‘Waarom zou Ik jullie vraag beantwoorden als jullie niet bereid zijn om eerlijk antwoord te geven op Mijn vraag? Het is niet zo dat jullie niet weten met welk gezag Johannes kwam. Jullie willen het alleen niet toegeven, omdat dat in deze confrontatie slecht voor jullie zou uitpakken. Ik heb jullie namelijk klemgezet. Ik heb jullie voor een dilemma geplaatst. Johannes kwam óf van God óf niet. Zo niet, dan kwam hij van mensen. Wat is het? Jullie zeggen dat jullie het niet weten, maar in werkelijkheid willen jullie het niet zeggen. Welk antwoord jullie ook geven, jullie zullen slecht voor de dag komen. Als jullie de waarheid zeggen, win Ik dit debat. Dus doen jullie alsof jullie het niet weten. Als jullie niet eerlijker willen zijn dan dat, zijn jullie ook niet eerlijk genoeg om van Mij antwoord op jullie vraag te krijgen.’

13

De gelijkenis van de slechte pachters

Toen begon Hij het volk een gelijkenis te vertellen:

En Hij begon tot het volk deze gelijkenis te zeggen: Iemand plantte een wijngaard en verhuurde die aan landbouwers en ging een tijd lang naar het buitenland.

LUKAS 20:9

Ook hier is er dus weer sprake van dat iemand lange tijd weggaat.

En toen het de tijd was, stuurde hij een dienaar naar de landbouwers, opdat zij hem een deel van de opbrengst van de wijngaard zouden geven. De landbouwers echter sloegen hem en stuurden hem met lege handen weg. En hij stuurde nog een andere dienaar, maar zij sloegen ook hem, behandelden hem schandelijk en stuurden hem met lege handen weg. Daarna stuurde hij nog een derde, maar zij verwondden ook deze en wierpen hem eruit.

LUKAS 20:10-12

Dit begint op een patroon te lijken.

En de heer van de wijngaard zei: Wat zal ik doen? Ik zal mijn geliefde zoon sturen. Als zij deze zien, zullen zij mogelijk ontzag voor hem hebben.

LUKAS 20:13

Verkeerd gedacht.

Toen de wijnbouwers hem zagen, overlegden ze met elkaar en zeiden ze: dit is de erfgenaam. Kom, laten we hem doden, dan is de erfenis voor ons. Dus gooiden ze hem de wijngaard uit en doodden hem. Wat zal de eigenaar van de wijngaard dan met hen doen?

Jezus geeft hier Zelf het antwoord, maar in de versie van Mattheüs stelt Hij die vraag en geven de mensen het antwoord. Jezus stemt met hun antwoord in. Bij Lukas geeft Jezus het antwoord gewoon Zelf. Maar eigenlijk was dit in vers 15 een vraag die Hij aan Zijn luisteraars stelde. Hun antwoord was:

Zij zeiden tegen Hem: Hij zal die kwaaddoeners een kwade dood doen sterven en zal de wijngaard aan andere landbouwers verhuren, die hem de vruchten op hun tijd zullen geven.

MATTHEÛS 21:41

Dit staat in de parallelle passage in Mattheüs 21.

Jezus geeft hier het antwoord:

Hij zal komen en die landbouwers ombrengen en zal de wijngaard aan anderen geven. En toen zij dit hoorden, zeiden zij: Dat nooit.

LUKAS 20:16

Toen ze dat hoorden, zeiden ze:

Absoluut niet!

Hij keek hen aan en zei:

De steen die de bouwers verworpen hadden, is tot een hoeksteen geworden.

PSALMEN 118:22

Dit is een citaat uit Psalm 118 vers 22. Hij zei:

Ieder die op die steen valt, zal verpletterd worden en op wie hij valt, die zal hij vermorzelen.

LUKAS 20:18

De overpriesters en de schriftgeleerden probeerden op datzelfde moment Hem te grijpen, maar ze waren bang voor het volk, want ze wisten dat Hij deze gelijkenis tegen hen had uitgesproken.

14

Israël als Gods wijngaard

De betekenis van de gelijkenis lijkt mij tamelijk duidelijk, maar dat komt gedeeltelijk doordat ik haar al jarenlang lees. Misschien is ze niet voor iedereen duidelijk. Laat ik daarom zeggen dat de wijngaard hier een beeld van Israël is. Het idee dat Israël een wijngaard is, komt uit Jesaja hoofdstuk 5.

In Jesaja 5 zei Jesaja dat God een wijngaard plantte en die elk denkbaar voordeel gaf om voor Hem goede vruchten voort te brengen. Hij bouwde er een omheining omheen om hem tegen wilde dieren te beschermen. Hij bouwde er een wijnpers in. Hij voorzag hem van water. Hij plantte er een goede wijnstok in. Hij deed alles wat iemand zou doen om zichzelf van een goede druivenoogst te verzekeren. Maar Jesaja zegt dat Hij, toen de oogsttijd kwam, alleen slechte druiven kreeg, wilde druiven. Het was alsof ze helemaal nooit gekweekt waren: zure druiven.

Gekweekte druiven zijn anders dan wilde druiven. Hij had al dat werk aan de verzorging besteed, maar wat Hij kreeg, leek op iets wilds, iets wat niet gekweekt was. Hij zegt:

Wat is er nog meer te doen aan Mijn wijngaard, dan wat Ik eraan gedaan heb? Waarom heb Ik verwacht dat hij goede druiven zou voortbrengen, terwijl hij slechts stinkende druiven voortbracht?

JESAJA 5:4

Dan zegt God dat Hij de wijngaard zal afbreken, of de omheining zal afbreken en de volken de wijngaard zal laten verwoesten. Hij zegt in Jesaja 5:7 dat de wijngaard van de HEERE van de legermachten het volk Israël is, en dat het volk van Juda Zijn beplanting is. De wijngaard is Israël.

15

De pachters en hun verschuldigde oogst

Jezus begint Zijn gelijkenis op een zeer vergelijkbare manier. In Mattheüs 21, de parallelle passage, lijkt het begin zelfs veel sterker op Jesaja dan uit de weergave in Lukas blijkt, want Hij spreekt over het bouwen van een omheining en een wijnpers, het verwijderen van de stenen, enzovoort. Dat is wat Jesaja zegt. In de versie van Mattheüs zegt Jezus dat soort dingen ook. Die lijkt qua bewoording veel sterker op Jesaja hoofdstuk 5 dan de versie van Lukas.

Het punt is echter dat Jezus er een dimensie aan toevoegt die Jesaja niet noemt. Jesaja noemt de pachters van de wijngaard niet. In Israël bezaten de meeste mensen geen land, maar de meeste mensen konden wel land bewerken. Landeigenaren die hun eigen land niet wilden bewerken, verpachtten hun land vaak aan iemand die bereid was het te bewerken. Degene die het bewerkte, was een pachter, zoals iemand die een stuk grond huurt. Ze pachtten het land en moesten ervoor betalen.

Gewoonlijk betaalden ze eenmaal per jaar, want een wijngaard brengt eenmaal per jaar druiven voort. De regeling hield in dat de eigenaar de pachters het land het hele jaar liet bewerken. Wanneer de druivenoogst aanbrak, moesten ze hem als pacht voor

het land een deel van de oogst geven. De rest mochten ze houden. Hoewel ze geen land bezaten, konden ze in zekere zin toch land bewerken en er enige winst uit halen. Het was het land van iemand anders, maar ze moesten hem een deel geven. Dat was de regeling.

In de tijd van de druivenoogst, zegt vers 10, stuurde hij een boodschapper om de pacht te innen. Dat was redelijk genoeg, maar zij doodden de boodschapper, wat volkomen onredelijk was. Dus stuurde hij er steeds meer, en zij bleven hetzelfde doen. Uiteindelijk stuurde hij zijn zoon naar hen.

16

De profeten en de verworpen Zoon

Dit verwijst duidelijk naar Israël in zijn geschiedenis onder het oude verbond. God wil dat zij vrucht voortbrengen. Wat is de vrucht van de wijngaard? Jesaja 5:7 vertelt het ons. Hij zocht recht. Hij zocht gerechtigheid. Hij gaf Israël Zijn wetten en de profeten om in hun samenleving recht en gerechtigheid voort te brengen, maar Hij kreeg dat nooit van hen. Ze waren onrechtvaardig en ongerecht. Dat is de slechte vrucht die Hij kreeg.

Jezus begrijpt dat Zijn luisteraars zullen weten dat de vrucht die God zoekt, recht en gerechtigheid van Zijn volk is. In plaats daarvan komen de profeten en zeggen: 'Waar is het recht? Waar is de gerechtigheid waar God naar zoekt?' En zij doden de profeten. Deze dienaren die de een na de ander komen, zijn de profeten van het Oude Testament. Zij zeiden: 'God zou meer vrucht van jullie moeten krijgen, Israël. Hij zou recht, barmhartigheid en gerechtigheid van jullie moeten krijgen, en die krijgt Hij niet.' Zij doodden de profeten.

Aan het einde van die periode van het Oude Testament zegt God: 'Ik ga Mijn Zoon sturen. Hij is de laatste boodschapper die Ik naar deze mensen ga sturen.' Wanneer de pachters Jezus daadwerkelijk zien, zeggen ze:

Hij is de zoon.

Ze weten Wie Hij is, maar ze willen Hem niet. Ze zeggen:

Dit is de erfgenaam.

‘Dit is degene aan wie de wijngaard werkelijk toebehoort. Maar als we hem doden, zal er geen erfgenaam zijn en kunnen we hem gewoon houden.’ Wie iets in bezit heeft, staat juridisch sterk. ‘We hebben de wijngaard al. Als de eigenaar geen zoon heeft aan wie hij hem kan nalaten, wie kan hem dan, wanneer hij sterft, nog van ons afnemen? Wij krijgen zijn erfenis, de wijngaard, als we de erfgenaam doden.’

Hiermee wordt gezegd dat de leiders van Israël, die van hetzelfde slag zijn als hun voorouders die de profeten doodden, Jezus zouden doden. In dit geval hadden ze daar een motief voor: ze wilden hun machtspositie niet verliezen. Jezus kwam als de Koning van de Joden. De overpriesters, de Farizeeën en die mensen hadden de leiding al en waren daar heel tevreden mee. Ze hadden macht. Als Israël Jezus werkelijk als hun Koning zou aanvaarden, wat zou er dan gebeuren met de macht van de overpriesters en de Farizeeën? Het is duidelijk dat Jezus niet aan hun kant stond. Als Hij Koning wordt en de wijngaard erft, dan zullen deze mannen ander werk moeten zoeken.

Het kan zelfs zijn dat ze terechtgesteld zullen worden, omdat ze plannen hebben beraamd om Hem te doden. Ze zullen worden gezien als verraders en opstandelingen tegen Zijn Koninkrijk. Ze moeten zich van Hem ontdoen, zodat ze hun positie kunnen behouden, want Hij bedreigt hun positie. Daarom doden ze Hem.

17

De wijngaard aan een nieuw volk gegeven

Het gevolg zal zijn—en Jezus zegt het hier, maar in de versie van Mattheüs erkennen de mensen het zelf—dat God de mensen zal vernietigen die Zijn Zoon hebben gedood. Dat is wat er gebeurde toen Jeruzalem werd verwoest. Daarmee strafte God degenen die Zijn Zoon hadden gedood, zoals Jezus in het vorige hoofdstuk zei.

Maar Hij gaat de wijngaard aan iemand anders geven, die de vruchten ervan zal voortbrengen. In vers 16 staat:

Hij zal komen en die landbouwers ombrengen en zal de wijngaard aan anderen geven. En toen zij dit hoorden, zeiden zij: Dat nooit.

LUKAS 20:16

In Mattheüs staat dat Hij de wijngaard aan anderen zal geven die de vrucht zullen voortbrengen. Dat wil zeggen: er zullen andere mensen zijn die God zullen geven wat Hij zocht en die een rechtvaardig en eerlijk leven zullen leiden. Dat is de vrucht die God wil.

De mensen aan wie hij wordt gegeven, zijn de gemeente, het volk van God, het overblijfsel van Israël dat al trouw was en waar later gelovige heidenen bij kwamen in het lichaam dat het lichaam van Christus wordt genoemd. Dit is tegenwoordig de ware wijngaard. Jezus zei:

Ik ben de ware Wijnstok en Mijn Vader is de Wijngaardenier. Elke rank die in Mij geen vrucht draagt, neemt Hij weg; en elke rank die vrucht draagt, reinigt Hij, opdat zij meer vrucht draagt. U bent al rein vanwege het woord dat Ik tot u gesproken heb. Blijf in Mij, en Ik in u. Zoals de rank geen vrucht kan dragen uit zichzelf, als zij niet in de wijnstok blijft, zo ook u niet, als u niet in Mij blijft. Ik ben de Wijnstok, u de ranken; wie in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht, want zonder Mij kunt u niets doen.

JOHANNES 15:1-5

De christenen, de discipelen, zijn degenen die de vrucht voortbrengen waar God naar zoekt. Het Koninkrijk wordt van Israël en zijn leiders afgenomen en aan Jezus en Zijn volk gegeven, die de vrucht ervan zullen voortbrengen. Dat is wat Hij zei, en dat is wat Hij hier voorzegt. Hij zei in vers 17:

18

De verworpen steen als hoeksteen

Maar Hij keek hen aan en zei: Wat betekent dan dit wat geschreven staat: De steen die de bouwers verworpen hebben, is tot een hoeksteen geworden?

LUKAS 20:17

Wat Hij hier zegt, is dit: de leiders van Israël horen Gods Koninkrijk te bouwen, Gods huis te bouwen, Gods bouwwerk te bouwen. Zij zijn de bouwers. Nu is Jezus gekomen als het voornaamste onderdeel van het gebouw, de belangrijkste hoeksteen. Maar Hij past niet in de bouwtekening die de bouwers hebben. Ze hebben hun eigen plannen. Ze bouwen niet op de manier waarop God wil dat het gebouwd wordt. Wanneer Hij zegt: ‘Hier is de belangrijkste hoeksteen voor het gebouw,’ zeggen zij: ‘Nee, die wijzen we af. Die past niet bij wat wij hier aan het bouwen zijn.’ Dus wijzen ze de steen af.

Maar diezelfde steen wordt de hoeksteen van een nieuw gebouw. Dat wil zeggen dat het gebouw waaraan zij werken niet langer hét gebouw zal zijn. Als zij de hoeksteen niet kunnen inpassen, dan gaat God rond die hoeksteen een compleet nieuw gebouw maken. Dat is wat Hij zegt: ‘Ik ben de hoeksteen. God heeft Mij naar Israël gezonden om het voornaamste onderdeel te zijn dat de vorm van het bouwwerk bepaalt. Maar de bouwers wijzen Mij af, dus hun gebouw zal worden afgewezen. Hun koninkrijk zal ten onder gaan. Mijn Koninkrijk zal worden gebouwd. God gaat een nieuw bouwwerk rond Mij bouwen.’ Dat is wat Hij zegt.

Hij zegt ook in vers 18:

Ieder die op die steen valt, zal verpletterd worden en op wie hij valt, die zal hij vermorzelen.

LUKAS 20:18

Dit is volgens mij een toespeling op Jesaja 8:14 en 15. Op die steen vallen betekent dat je over die steen struikelt. Als je naar die passage in Jesaja 8:14 en 15 kijkt, wordt Jezus aangeduid als een steen des aanstoots waar mensen over zullen vallen. Dus wanneer Hij hier zegt:

Wie op die steen valt, zal gebroken worden.

dan is dat een toespeling op wat Jesaja over Jezus zei als een steen des aanstoots.

19

Christus als verpletterende steen

Hij haalt profetieën over stenen uit het Oude Testament aan. Die uit Psalm 118 verwijst naar Christus als een hoeksteen. Die in Jesaja 8 verwijst naar Hem als een steen des aanstoots voor bepaalde mensen. En dan zegt Hij:

En op wie die steen valt, die zal hij verpletteren.

dan is dat vrijwel zeker een verwijzing naar Daniël hoofdstuk 2. Daar waren in de droom van Nebukadnezar al die koninkrijken, maar toen kwam er een steen die het tot poeder vermaalde, een steen die niet door mensenhanden was gemaakt. Daniël duidde die in Daniël 2:44 aan als het Koninkrijk van God.

Wat Hij zegt, is: 'Ik ben een steen. De ene profeet duidt Mij aan als een hoeksteen. Een andere duidt Mij aan als een steen des aanstoots. Weer een andere duidt Mij aan als een verpletterende steen, misschien als een soort molensteen. Die steen gaat jullie tot

poeder vermalen.’ In Daniël hoofdstuk 2 wordt het Koninkrijk van God opgericht als een steen. Het groeit uit tot een grote berg die de aarde vult, en het vermaalt alle andere metalen van de koninkrijken tot stof.

Toen werden het ijzer, het leem, het brons, het zilver en het goud tegelijk verbrijzeld. Ze werden als kaf op een zomerdorsvloer. De wind voerde ze weg, zodat er geen spoor van terug gevonden werd. Maar de steen die het beeld getroffen had, werd tot een grote berg en vulde de hele aarde.

DANIËL 2:35

staat er in Daniël.

Het Koninkrijk van Christus gaat dus alle tegenstand tot poeder vermalen. Zijn Koninkrijk zal alle andere koninkrijken vervangen en onder Hem een wereldrijk worden. Maar geen politiek wereldrijk, niet specifiek politiek. Dit is wat Hij voorzegt.

Hierdoor probeerden de overpriesters en de schriftgeleerden Hem nog op datzelfde uur gevangen te nemen. Maar ze vonden het geen geschikt moment, omdat Hij natuurlijk veel te populair was.

We zullen opnieuw midden in een hoofdstuk verdergaan. Ik had gehoopt dat we zover zouden komen dat we werkelijk een hoofdstuk zouden afsluiten, zodat we telkens één hoofdstuk konden behandelen. Maar we lopen een half hoofdstuk achter, een beetje uit het lood, en daardoor eindigen we steeds midden in een hoofdstuk. Maar dat is niet erg. De stof was oorspronkelijk toch niet in hoofdstukken verdeeld, dus zoveel verschil maakt het niet.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Mattheüs 16:16
- Lukas 19:28

- Lukas 19:29-40
- Zacharia 9:9
- Markus 11:9
- Markus 11:10
- Lukas 19:40
- Lukas 23:2
- Johannes 18:36
- Johannes 18:38
- Handelingen 3:13
- Johannes 7:46
- Mattheüs 22:20-21
- Lukas 13:3
- Johannes 6:15
- Markus 11:11
- Lukas 19:41
- Lukas 19:31
- Lukas 22:11
- Lukas 19:41-44
- Markus 1:15
- Lukas 19:45-48
- Johannes 2:16
- Jesaja 56:7
- Jeremia 7:11
- Johannes 2:17
- Mattheüs 6:21
- Lukas 20:1-2
- Lukas 20:3-6
- Johannes 1:34
- Lukas 20:8
- Lukas 20:9
- Lukas 20:10-12
- Lukas 20:13
- Mattheüs 21:41
- Lukas 20:16

- Psalmen 118:22
- Lukas 20:18
- Jesaja 5:4
- Johannes 15:1-5
- Lukas 20:17
- Daniël 2:35

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.